І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 187. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 10-го ЖОВТНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 10, 1972 No. 187. VOL. LXXIX.

ПРОФ. Д-Р ЛЕВ ДОБРЯНСЬКИЙ ПЕРЕОБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА УККА, ЙОСИП ЛИСОГІР НА ЕКЗЕКУТИВНОГО ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТА; ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПРИВІТАВ XI. КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ ТЕЛЕГРАМОЮ, ЙОГО ОСОБИСТИЙ РЕПРЕЗЕНТАНТ ГОВОРИВ ПРО РЕВОЛЮЦІЙНУ СИЛУ НАЦІОНАЛІЗМУ ТА ЗАПОВІВ ЗБІЛЬШЕННЯ РАДІОПЕРЕСИЛАНЬ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ" УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ДО ЧОТИРЬОХ ГОДИН ДЕННО; КОНГРЕС ОВАЦІЙНО ВІТАВ ПОЯВУ ГУБЕРНАТОРА РОКЕФЕЛЛЕРА ТА СТЕЙТОВОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПРОКУРАТОРА ЛЕФКОВІЦА І ЇХ ПРИВІТАННЯ ДЛЯ КОНГРЕСУ. МИТРАТ О. Д-Р КУШНІР ТА ПРЕЗИДЕНТ КУК ПРОФ. П. КОНДРА ВІТАЛИ КОНГРЕС ВІД УКРАЇНЦІВ КАНАДИ. У КОНГРЕСІ, ЩО НИМ ПРОВОДИЛА ПРЕЗИДІЯ З Д-РОМ ІВАНОМ ФЛИСОМ, ЯК ПРЕДСІДНИКОМ, ВЗЯЛО УЧАСТЬ 502 ДЕЛЕГАТИ, В ТОМУ ПОНАД 50 РЕПРЕЗЕНТАНТІВ МОЛОДІ. КЕРІВНІ ОРГАНИ УККА ЗБІЛЬШЕНО ДО 127 ОСІБ ТА ВСТАНОВЛЕНО ПРЕЗИДІЮ ЕКЗЕКУТИВИ.

Ню Йорк. — Проф. д-р Лев Добрянський був переобраний на президента Українського Конгресового Комітету Америки, а Йосип Лисогір на екзекутивного віце-президента цієї центральної репрезентації українців в Америці у висліді їхнього з черги XI. Конгресу, що відбувся тут у приміщеннях готелю Комодор минулих п'ятниці, суботи і неділі, 6, 7 і 8-го жовтня з участю 502 акредитованих делеґатів, серед них понад 50 репрезентантів молоді. Конґрес привітав окремою телеграмою, скерованою до проф. Л. Добрянського, президент Ричард Ніксон, високо оцінюючи український вклад в американське життя та українську відданість спадщині волі, що президент Ніксон вважає за джерело вітальности і сили для американської нації. Телеграму президента Ніксона відчитав під час конґресового бенкету його особистий представник, директор Інформаційної Аґенції ЗСА Франк Шекспір, який при цій нагоді виголосив промову про революційну силу націоналізмів у сучасному світі, заповівши при цьому збільшення радіопересилань „Голосу Америки" українською мовою до чотирьох годин денно, починаючи вже в листопаді цього року. Приявні делеґати і гості на бенкеті овацІйно вітали особисту появу губернатора Нюйоркського стейту Нелсона Рокефеллера та стейтового генерального прокуратора Луїса Лефковіца, яких представила пані Марія Душник, заступниця головного предсідника УНС. Губернатор Рокефеллер і прокуратор Лефковіц виголосили короткі привітання та побажання для Конґресу. Митрат о. д-р Василь Кушнір і проф. д-р Петро Кондра вітали Конґрес від українців Канади. У Конґресі, що ними проводила Президія з адв. д-ром Іваном Флисом, як предсідником, взяло участь зареєстрованих і умандатованих 502 делеґати та багато гостей. Під час Конґресу радило 12 ділових Комісій. Схвалено ряд змін у статуті УККА та збільшено кількість його керівних органів до 127 осіб: 37 членів Екзекутиви, 70 членів Політичної Ради, 11 членів Контрольної Комісії та 9 членів Громадського Суду. Президент, віце-президенти, секретарі, скарбник, екзекутивний директор і координатор молодечих організацій становитимуть Президію Екзекутиви. Український Робітничий Союз, виконуючи рішення своєї конвенції, не визначив своїх представників в керівних органах УККА, але залишається в його системі.

ВІДКРИТТЯ КОНҐРЕСУ

XI Конґрес Українців Америки розпочався в п'ятницю, 6-го жовтня ц. р. і перша його сесія пленарна тривала з двома короткими перервами до півночі. Після того, як за президіяльним столом засіли члени Екзекутиви — разом 20 осіб, президент, проф. д-р Лев Добрянський відкрив Конґрес короткою промовою, в якій звернув увагу на подібне значення цього Конґресу для українців, як недалекі президентські вибори для Америки. Дальше ведення Конґресу він передав екзекутивному віце-президентові УККА Йосипові Лисогорові, який закликав до внесення прапорів, що приявні вшанували вставанням з місць. Проф. Омельський відіграв на фортепіяні український і американський національні гимни. Парох церкви св. Юра в Ню Йорку о. ігумен д-р В. Ґавліч провів молитву, в якій просив Божого благословення для нарад Конґресу. Привітальну промову виголосив голова Метрополітального Відділу УККА в Ню Йорку, Об'єднаних американсько-українських організацій, адв. Р. Ґуґлевич, закінчивши свій привіт закликом до єдности. З черги вітав Конґрес от. д-р Василь Кушнір, донедавна президент Комітету Українців Канади й голова 1-го Конґресу Вільних Українців. „Настав час для нас — казав він — призадуми: звідкіля ми прийшли і що ми зробили". З пустки, з нічого створено велику мережу своїх організацій прерізного типу в Америці й Канаді і створено їх надбудови „задля сконцентрування амбіцій, сил і енергій". Промовець бажав „об'єднання всіх добрих сил" українців в Америці. Після віднесення прапорів, головуючий Й. Лисогір представив усіх за президіяльним столом. Екзекутивний директор І. Базарко повідолив що у Конґресі беруть участь 53 членські організації-централі. До 11 години першого дня приявними були 434 делеґати. Під кінець нарад було їх 502. Він з'ясував правильник нарад і подав докладний їх порядок, що приявні прийняли.

Обрано Президію, до якої ввійшли: адв. Іван Флис, як голова, Богдан Федорак, мґр Іванна Рожанковська, дир. Михайло Мушинський і д-р Антін Жуковський, — заступники, Іван Шабельський і д-р Б. Футей — секретарі, інж. А. Гончарів та інж. Я. Лучкань —заступники секретарів. Почесними членами Президії були вісі приявні духовники всіх трьох Церков, проф. О. Грановський, інж. Ст. Куропась, дир. І. Крамаренко, Лідія Бурачинська, Роман Слободян і полк. І. Кмета.

З вибором Президії Конґресу її члени зайняли місця за президіяльним столом, а члени Екзекутиви перейшли за долішній головний стіл. Лев Футала запропонував, щоб цей Конґрес стояв під знаком Нескорених і 30-річчя УПА.

ВИБІР КОМІСІЙ

Проголошено список призначених, згідно з статутом УККА, Дирекційною Радою членів Статутової і Номінаційної Комісій, як теж список взагалі усіх 14-ти Комісій з їхніми референтами. З залі доповнювали членів усіх Комісій. Були призначені і обрані Комісії: Номінаційна — референт д-р О. Білик, секретар А. Никончук, 2) Статутова — адв. І. Робертс, секретар проф. д-р П. Стерчо, 3) Координації виховної дії та організації українського шкільництва — д-р Е. Жарський, 4) Координації діяльности студентських і молодечих організацій — інж. М. Семанишин, 5) Розгляду сучасного стану в Україні оборони прав людини — проф. д-р Б. Гнатюк, 6) Для справ науки і культури — проф. д-р М. Стахів, 7) Церковних справ — Й. Лисогір, 8) Координації дій жіночих організацій — інж. Стефанія Пушкар, 9) Зовнішніх справ проф. д-р Лев Добрянський, 10) Внутрішніх справ — Й. Лисогір, 11) Фінансова — мґр І. Винник, 12) Резолюційна — ред. А. Драган, 13) Верифікаційна — мґр І. Базарко і 14) Бенкетова — д-р Б. Шебунчак.

Президент УККА проф. д-р Лев Добрянський

ПОЛУДЕНОК, ПРОМОВА ПРОФ. І. ВОВЧУКА

Першу пленарну сесію XI Конґресу закінчено потвердженням і вибором ділових Комісій та проголошено перерву на полуденок, що відбувся таки в прилеглій залі готелю. Започаткував його екзекутивний секретар Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков пастор Володимир Боровський, а коротку промову виголосив голова Головної Управи ООЧСУ проф. Іван Вовчук. Цитуючи відому фразу А. С. Пушкіна: „Чи зіллються слов'янські ріки в російськім морі. Чи ж висохне воно? Ось в чім питання!" — промовець стверджував, що власне до цього злиття змагає всіми силами і засобами також і теперішня червона російська імперія, скеровуючи всі свої зусилля на ліквідацію не-російських націй в Совєтському Союзі. Україну він порівняв із закутим велетнем, якого треба тільки збудити. Український велетень пробуджується і з цим висихає московське море. Промовець згадав про три роди любови до свого народу: фізичну, етичну і політичну. Саме ця остання, політична любов, серед нас поза Україною ще не вповні дозріла і її розвиток повинен бути одним з головних наших завдань. Полуденок закінчив молитвою о. митрат д-р Василь Кушнір.

В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ

На початку пополудневої сесії XI Конґресу д-р Володимир Душник в імені Резолюційної Комісії запропонував, а Конґрес аплявзами прийняв окрему резолюцію в обороні переслідуваних, арештованих і ув'язнених совєтськими режимниками в Україні українських інтелектуалістів. Конґрес доручив окремій делеґації передати цю резолюцію генеральному секретареві Об'єднаних Націй д-рові Куртові Вальдгаймові за посередництвом американського амбасадора Буша.

ЗВІТУВАННЯ

На дальшому порядку нарад були звітування членів Екзекутиви УККА. Їх попередив о. д-р Василь Кушнір короткою інформацією про зміни в структурі та про введення ротаційної системи в Комітеті Українців Канади. Новий президент КУК д-р Петро Кондра вітав Конґрес від українців Канади та заповів дальшу повну впівпрацю між репрезентаціями українців ЗСА і Канади, між УККА і КУК, для спільних цілей.

Звітування членів Екзекутиви УККА започаткував президент проф. д-р Лев Добрянський, вказуючи на зміни, які зайшли в міжнародній ситуації та в Америці. Підкреслив потребу продовжування української

(Закінчення на стор. 3-ій)

Екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР І ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА ФРАНК ШЕКСПІР ПРО УКРАЇНСЬКУ ВІДДАНІСТЬ ІДЕАЛАМ ВОЛІ

Ню Йорк. — Президент Ричард М. Ніксон у привітальній телеграмі та Нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер і директор Інформаційної Аґенції ЗСА Франк Шекспір в особистих виступах під час бенкету з нагоди XI. Конґресу Українців в ЗСА зокрема підкреслювали українську відданість ідеалам волі, що є джерелом вітальности і могутности Америки та інспірацією для українського народу в його змаганнях до тієї волі і державної незалежности.

Конґресовий бенкет був однією з важливіших подій під час Конґресу. В ньому взяло участь понад 650 делеґатів і гостей та видатні американські й чужинні представники. Відкрив цей бенкет голова Бенкетової Комісії д-р Богдан Шебунчак, початкову молитву провів Стемфордський Владика УКЦ Йосиф Шмондюк. Майстрами церемонії були Едвард Попіль і ред. Іґнат Білинський. Участь в бенкеті взяли особистий репрезентант президента Ніксона згаданий вже директор Інформаційної Аґенції ЗСА Франк Шекспірта колишній конґресмен та відомий знавець східньо-европейських і азійських справ та комунізму Волтер Джад. Бенкет коротко відвідали та виголосили привітання представлені пані Марією Душник Нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер та стейтовий генеральний прокуратор Луїс Лефковіц, яким приявні влаштували велику овацію.

Виступ губернатора Рокефеллера

Губернатор Нелсон Рокефеллер, стиснувши багато рук, заки вийшов за президіяльний стіл, говорив про відданість українців ідеалам волі, про великий український вклад в багатобічну розбудову Америки, зокрема в Ню Йорку, згадав про недавнє відкриття Музею Іміґрації на острові Свободи з участю президента Ніксона та закликав, щоб українці в Америці, користаючи з багатьох нагод, що їх дає ця країна, докладали всіх зусиль для того, щоб подібні нагоди мали і з них могли користати і їхні брати і сестри на рідній землі. Коротко промовив — за словами губернатора Рокефеллера — „найбільший подвижник волі" генеральний прокуратор Луїс Лефковіц, а приявні їм обом відспівали українське многоліттєвіє.

Ключ від Ню Йорку для проф. Л. Добрянського

В імені перешкодженого посадника Ню Йорку Джона Ліндзея вітав Конґрес під час бенкету його особистий репрезентант Джон Стіл, висловлюючи українцям вдячність міста за їх вклад в його розвиток і розбудову та бажаючи успіхів Конґресові. При цій нагоді п. Стіл в імені посадника Ліндзея передав президентові УККА проф. Левові Добрянському символічний ключ до міста. Проф. Добрянський в короткій відповіді заявив, що приймає цей ключ з гордістю, бо в цьому місті він народився та провів свою молодість і здобув освіту, а тепер, живучи у Вірджінії, маючи до цього міста ключ, буде його без остраху відвідувати.

В. Джад: без визволення поневолених не може бути відпруження в світі

Довшу промову під час бенкету виголосив колишній конґресмен Волтер Джад. Він, як і українці, найкраще знають загрозу комунізму, бо знають його з власного досвіду. Довгі роки він був медичним місіонарем у Китаї і бачив, якими брутальними засобами комунізм здобуває владу та поневолює. Тепер багато у світі говориться про зміни в комуністичній філософії і системі, але все це є тільки замилювання очей, бо по своїй суті комунізм залишається такою самою злочинною системою, якою завжди був. А втім, ніхто з відповідальних комуністичних ватажків досі не проголосив будь-яких змін у комуністичній філософії. На ці здогадні „зміни" в комуністичній системі базується тепер надія на відпруження в світі, але це марні надії, бо ніколи не можна вилікувати недуги — Волтер Джад є доктором медицини — без усунення її причин. Головними причинами напруження в світі є комунізм та його імперіялізм і поневолювання інших. Без усунення цих причин не можна очікувати тривкого відпруження чи миру в світі — говорив д-р В Джад.

Привіт від Президента, виступ Ф. Шекспіра

Представлений проф. Л. Добрянським директор Інформаційної Аґенції ЗСА Франк Шекспір, що фактично вважається членом кабінету президента Ніксона, насамперед відчитав текст при-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Особистий репрезентант президента Ричарда М. Ніксона, директор Інформаційної Аґенції ЗСА Френк Шекспір

ПРИВІТАЛЬНА ТЕЛЕГРАМА ПРЕЗИДЕНТА РИЧАРДА М. НІКСОНА

Президент Ричард М. Ніксон привітав XI Конґрес Українців в Америці окремою телеграмою, скерованою до президента УККА проф. д-ра Лева Добрянського, та яку відчитав під час конґресового бенкету особистий репрезентант президента Ніксона, директор Інформаційної Аґенції ЗСА Франк Шекспір. У телеграмі сказано:

My warmest greetings go out to the delegates of the Convention of the Ukrainian Congress Committee of America. You are to be commended on your consistent efforts to keep alive the rich, cultural traditions of your forebears and to perpetuate the same high standards that have always characterized the contributions of Ukrainian Americans to our national life. Your staunch appreciation of the heritage of freedom we cherish as Americans is a source of sustaining vitality and strength for our country. I hope that your meeting will be a productive and rewarding one for your members, as well as for the nation you serve with such loyalty and devotion.

Richard Nixon.

Мої гарячі привітання для делеґатів Конвенції Українського Конґресового Комітету Америки. Вас треба похвалити за Ваші послідовні зусилля зберегти багаті культурні традиції Ваших предків та за продовжування тих самих високих стандартів, що завжди характеризували вклади американських українців в наше національне життя. Ваше непохитне визнавання спадщини волі, що її ми плекаємо як американці, є джерелом посиленої вітальности і сили для нашої країни. Маю надію, що Ваше зібрання буде продуктивним і задовільним для Ваших членів, як і для нації, якій Ви так льояльно і віддано служите.

Ричард Ніксон.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Місяць перед виборами

Ще один місяць залишився до виборів президента ЗСА, цілої Палати Репрезентантів і одної третьої частини Сенату. Вперше у цих виборах братимуть участь 18-20-річні чоловіки й жінки. Коли у виборах 1968 року управненими до голосування були кругло 120 мільйонів громадян, то тепер буде їх кругло 140. Сподіваються, що голосуватимуть 85-90 мільйонів громадян, бо зацікавлення виборами в американському народі назагал невелике, що турбує обидві політичні партії.

Дотепер усі опитові бюра давали поважну перевагу республіканському кандидатові Ричардові Ніксонові над його демократичним суперником Джорджом МекҐоверном. Але останні звідомлення опитових бюр дали вже деяке підвищення відсотка опитуваних осіб у користь МекҐоверна. Судячи за минулими прецедентами, протягом 4-ох тижнів цей відсоток зростатиме і первісна велика „щілина" між прихильниками обох кандидатур зменшиться. Обидва табори оптимістичні щодо своїх шансів на перемогу. Хоча „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 9 жовтня ц. р. все ще передбачає „лявінну" перемогу Ричарда Ніксона, керівник виборчої кампанії Джорджа МекҐоверна, Лоренс Брасн, на запит в інтерв'ю, вміщеному в тому самому числі названого журналу: „Чи думаєте, що, не зважаючи на велику перевагу, що її опитові бюра дають Ніксонові, сенатор МекҐоверн може виграти вибори?" — О'Браєн відповів: „Абсолютно так!" У вміщеному поруч інтерв'ю з керівником виборчої кампанії Ніксона, Клерком МекҐреґором, цей останній теж висловив переконання, що в найближчих чотирьох тижнях шанси сенатора МекҐоверна на перемогу зростуть тому, що він тепер кандидує не як репрезентант тільки лівого крила Демократичної партії, а й як „реґулярний демократ".

Отож у найближчий місяць температура виборчої кампанії по обох сторонах піднесеться. МекҐоверн виступить у серії телевізійних передач, виборча централя Республіканської партії розсилає мільйони пропаґандивних листів. За два тижні перед виборами поведе безпосередню кампанію през. Ніксон. Вже загострився тон взаємних закидів. Невідомо, чи цей останній місяць змінить первісні погляди й симпатії у більшості виборців, але напевно зросте зацікавлення виборами і гарячішою стане атмосфера. Треба, щоб вона огорнула також громадян українського роду, щоб вони не ставилися пасивно до виборів, а цікавилися ними і 7 листопада цього року пішли голосувати — за того кандидата, який їм найбільше відповідає.

Облудний реверанс

У Москві сталась подія, здавалося б, незначна, але в суті справи дуже важлива: у Центральній міській бібліотеці ім. Н. Некрасова з початком жовтня 1972 р. відкрився „Відділ книжок мовами народів СССР". Покищо там є лише 80 000 книжок, але фонди зростають, число відвідувачів збільшується. Першого дня вони випозичали книжки українською, марійською, татарською та іншими мовами. Газета „Известия" з 1-го жовтня, подаючи про це вістку, підкреслювала, що „подія сталася саме в час 50-ліття створення Совєтського Союзу".

У Москві завжди жили десятки тисяч українців і сотні тисяч людей інших національностей. Одні, як студенти, інші як науковці, робітники, службовці, артисти. У Москві на неформальному засланні жив український кінорежисер О. Довженко, там закінчила університет сучасна поетка Ліна Костенко, там же був на тимчасовому засланні знаний скульптор і кінорежисер Іван Кавалерідзе, там віддає свій талант Росії кінорежисер Бондарчук...

Сотні тисяч людей різних національностей не мали в Москві де випозичити, почитати книжку й газету своєю рідною мовою. Треба було аж круглої дати 50-ліття створення СССР, щоб ЦК КПСС зробив певний реверанс у сторону зібраних в межах відновленої російської імперії народів, їх синів і дочок у Москві.

Проте, який облудний цей реверанс, може свідчити факт, що ні в Москві, ні в Ленінграді, ні в інших містах РСФСР, де живуть десятки, а то й сотки тисяч українців, немає українських шкіл, газет, книжкових видань. Така ж ситуація й у всій РСФСР та інших совєтських республіках, в яких на 5 469 000 українців, які — за переписом 1970 року — живуть поза межами Української ССР, немає ні однієї української школи, ні однієї газети, ні одного хоч би маленького видавництва.

І проти цього треба також протестувати українцям у вільному світі, не тільки проти русифікації України.

„ПРЕДКИ ВСТАЮТЬ ІЗ МОГИЛ"...

(„Неісторичні народи" домагаються рівноправности)

Клермон-Ферран, Франція. —Поет Павло Тичина в 1917 році надхненним словом привітав рух відродженої української нації. Пізніше Тичина, попавши в тенета большевизму, поцілував „пантофлю папи" — московського комуністичного вождя і вже не міг щиро й голосно писати, як веліло серце.

Михайло Драгоманов (1841-1895) і другий український емігрант — Ольгерд Бочковський (помер у Празі в 1939 році) в своїх наукових працях досліджували прямування до вільного життя народів, покривджених історією. Слова „неісторичні народи" знаходимо у німецького філософа Геґеля, який уважав, що тільки народи латинські (романські) та ґерманські творили історію й поступ, інші ж народи були й будуть тільки матеріялом для будівників „історичних" націй, тому ті народи засуджені бути в затінку історичного процесу, вони „неісторичні".

Німецькі теоретики соціялізму — Маркс, Енгельс Ляссаль, що були в філософічних поглядах послідовниками Геґеля, ставилися до „неісторичних народів" з недовір'ям і навіть вороже. Ляссаль називав народи, які втратили державну самостійність „Voelkerabfaele" (відпадки народів). Маркс і Енгельс визнавали історичні права для росіян, поляків і частково для південних слов'ян. Волохам (румунам) та українцям ці теоретики не ворожили щасливої будучности. Їм здавалося, що історія примусить „неісторичні народи" (деякі з них, наприклад, чехів Маркс і Енгельс називали „контрреволюційними") пристати мовою і культурою до націй „історичних".

Російські комуністи — послідовники Леніна — та учителі Леніна — російські „народники" теж у більшості надіялися, що в ході історії недержавні народи зіллються з панівним народом у Російській імперії.

Ці погляди зовсім не нові в історії европейських народів. Найвиразніше прямування до ліквідації недержавних народів, їх мов, звичаїв, традицій і культур бачимо за Великої Французької Революції від року 1789. Передреволюційна Франція ділилася на області, що мали крайову автономію, і в провінціях, де жили народи не-французького кореня, в ужитку були місцеві національні мови. За революції у Франції партія якобінців і після них імператор Наполеон I створили тугу централізовану систему правління. Місцеві мови, що їх називали згірдливо „патуа" (говірка) заборонено, провінціяльну самоуправу скасовано, оборонців федеративного устрою, так званих жирондистів покарали якобінці смертю. Французька Республіка мала стати „єдиною і неділимою" (Une et indivisible).

Ці слова французьких революціонерів - централістів так уподобали російські централісти - монархісти, що вирішили на пам'ятнику Богданові Хмельницькому в Києві 1888 року зробити напис: „Богдану Хмѣльницкому единая недѣлимая Россія". „Крайності сходяться", — говорить французька приповідь.

Незабаром Франція буде славити 200-літній ювілей Великої Революції. У французькій пресі і в заявах відповідальних політиків чути голоси критики рішень творців централізованої Французької Республіки. Сам президент де Голль незадовго перед своєю смертю 1969 року плянував створити у Франції місцеву самоуправу („реґіоналізм"). Окрім адміністративних справ виринають там-то-там національні проблеми. В південній області, що від часів римських дістала назву „провінція" (завойована країна) і тепер відома як „Прованс", є освічені люди, що пишуть літературні твори мовою провансальською, спорідненою з мовою каталонців, які живуть в Еспанії (столиця — Барсельона).

На узбережжі Атлантичного океану у Франції, де міста Біярріц, Байонн і Бордо, баски прокидаються до національної свідомости. Вони йдуть за прикладом басків, що живуть у північній Еспанії.

В області французької Республіки, що лежить найдалі на заході, на півострові Бретані національне відродження виявляється в плеканні бретонської мови, і цей рух виступає організовано для політичного протесту проти паризького централізму. Ще недавно бувало в школах Бретані забороняли учням уживати в розмовах між собою бретонської мови. Кого вчителі ловили на такому „злочині", той діставав на шию табличку з написом „я дурний бретонець". Покараний міг позбутися цієї „відзнаки", коли впіймав іншого, що сказав бретонське слово.

Ця пора, коли бретонці, сказавши словами Івана Франка, були „биті стидом", соромилися говорити рідною мовою, вже минула. Відродження бретонців перейшло від стадії культурно - етнографічної в період національно політичний.

Бретонський рух має активну допомогу від французької Об'єднаної Соціялістичної Партії. Ця невелика числом партія, на відміну від француських партій, що мають програму централістичну, бере в оборону бретонських автономістів і має в своїх рядах членів - бретонців. Мешканці Бретані нарікають на те, що Париж занедбує господарські інтереси цієї країни: не дає можливости розвиватися індустрії в Бретані і тому молоді бретонці мусять шукати роботи в інших провінціях Франції, де втрачають зв'язок з рідним краєм і рідною мовою.

В Бретані розвинене сільське господарство, і хлібороби цієї країни сподівалися, що їхні продукти знайдуть збут у країнах Спільного Европейського Ринку. Але виходить, що французькі великі фірми купують сільськогосподарську сировину (овочі, городину тощо) в країнах Азії й Африки, перероблюють це на консерви і продають у державах Спільного Ринку, як французькі товари. Невдоволені на безробіття і на застій сільського господарства, бретонці згадують давні часи, коли Бретань була вільною: до Франції ця країна була прилучена в XVI столітті. Деякі романтичні патріоти Бретані тішать себе леґендою про стародавнього князя кельтів Артура та його „Лицарів Круглого Столу"...

Як до відродження французьких національних меншостей ставиться комуністична партія? Зовсім вороже. Бретонські комуністи створили свою комуністичну партію, але компартія Франції не визнала права бретонських комуністів мати свою партію. Як КПСС у

(Закінчення на стор. 3-ій)

Софія Наумович

ПЕРЕД КОНГРЕСОМ СФУЖО

Повідомлення у „Свободі" з 23 вересня, як і в обіжниках, про те, що конгрес СФУЖО перенесено на осінь 1973 р. слід привітати, навіть коли причина — брак фондів. Бо на добре діло гроші знайдуться й пізніше, а непідготований конґрес може стати поганим ділом, на яке шкода грошей.

Бо що таке конгрес? Хіба ж не тільки нагода для зустрічі, вислухання звітів і рефератів та схвалення резолюцій! Це трафарет, який годилося б змодернізувати.

Модернізація повинна проявлятися в тому, щоб складові організації СФУЖО з'їхалися ще перед конґресом на своїх континентах і там, вислухавши й обговоривши звіти, прибули на конґрес з готовими висновками і суґестіями.

Ці передконґресові з'їзди повинні б відбутися в Европі, Південній Америці, Австралії, Америці та Канаді. Отож п'ять з'їздів і п'ять коротких синтетичних звітів, разом з висновками. Яка ж ощадність часу й людської витримки! Та головне: багато часу для намічення „пляну праці на майбутнє", яке на наших з'їздах буває звичайно останньою точкою програми, коли половина залі порожня, а решта поспішає додому.

А тим часом саме цій точці слід присвятити найбільше наших свіжих сил і уваги, щоб накреслити напрямні праці у зв'язку з сучасною ситуацією в Україні. Бо може нашій інтелігентній молоді, яку хочемо притягнути в систему СФУЖО, вже не вистачає голубців, вишивок і гопака? Адже „ковбаса та чарка" й інша „шараварщина" була вже нестерпною для наших видатних людей початку XX ст. з Лесею Українкою включно! Може б цю нашу діяльність, — щоб її зовсім не закинути, — обмежити єдиним у році „октоберфестом", як у німців, чи „14-им липня", як у французів, а решту часу присвятити важливішим справам?

Ці справи — це піднесення нашої культури і політики на еміґрації. Очевидно, знайдуться жінки, що воліли б залишити ці речі чоловікам. Але хіба ж не бачимо до чого ми дійшли? Щораз менше появляється „чоловічих" книжок, щораз більше їх пишуть жінки, режисерами наших театральних, зокрема балетних вистав, головами мистецьких студій, літ.-мистецьких клюбів є жінки, власницями малярських ґалерій чи радіогодин бувають переважно жінки, у редакціях просуваються жінки - журналістки, стаючи навіть редакторами видань і т. д. Та найприкріше — навіть для самих жінок! — те, що й у політиці, зокрема на демонстраціях і протестах, найбільше жінок і дівчат видно у перших рядах!..

Тож, коли вже жінкам у цій „великій руїні", яку переживає Україна там і еміґрація тут, слід брати на себе може й непосильні завдання, то хай вони стануть темою майбутнього конґресу! Хай жінки виконують ці нові свої завдання не по-дилетантськи, доривочно, але за наміченим пляном, у точно визначеному напрямі й найдоцільнішими засобами! Серед наших діячок у середовищі СФУЖО знайдуться вартісні й належно підготовані сили, які зможуть опрацювати напрямні для піднесення української культури на еміґрації та вживання її як шляхетного засобу для ширення української правди в світі.

У цій роботі важливу ролю відіграватимуть переклади з української літератури і науки на чужі мови, до яких легко можна притягнути молоду жіночу інтеліґенцію, виховану в чужих школах, але й з упоєним українством у душі. Сюди належало б теж просовування наших драматичних творів у чужинні театри та українських сценаріїв до фільмів. Молоді талановиті сили з добрим знанням двох мов не тільки існують у всіх країнах нашого поселення, але навіть друкуються вже в чужій пресі й книжках.

Щождо „політики", то не лякаймося цього слова, бо саме тепер у міжнародній політиці стали голосними якраз дві жінки: Анджела Дейвіс і Джейн Фонда, — на жаль, по боці наших ворогів. У нас можна б назвати бодай одне таке відважне жіноче ім'я, яке поступається перед названими тільки тим, що належить до поневоленого народу!..

Підсумовуючи: підготовними „континентальними" з'їздами скоротім традиційний перебіг майбутнього конгресу СФУЖО, зате широко обміркуймо нові методи праці, зокрема в ділянці культури й політики, — які, зрештою, зазублюються, — з урахуванням молодих творчих сил нашої еміграції.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яцкевич

ПРОВІСНИКИ САМОКОНТРОЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Одною з найбільших проблем кожного великого міста — це проблема його комунікації, якої, на жаль, мимо всіх зусиль, досі не вдалося нікому задовільно розв'язати. Проблема міської комунікації є стара, як світ. Вона тягнеться червоною ниткою впродовж цілої історії цивілізованого людства. Над її розв'язкою ламали собі голови вже Сумерійці, Вавилонці, Єгиптяни і Римляни. Ті останні в 1-шім сторіччі перед Христом вдалися навіть до драконського засобу заборони колового транспорту в Римі між годиною 8 ранку та 7-ою вечора.

Розвиток технології та механізації транспорту зреволюціонував докорінно концепцію міської комунікації, але її не зуміли повністю розв'язати. На перешкоді став нечуваний ріст населення міст у висліді пошириу міських границь включенням до них передміських поселень і садиб та припливом сільського населення в пошукуванні краще платної праці в промислі. Одночасно на вулицях міст побіч трамваїв, підземних залізниць, автобусів та тролейбусів з'являється автомобіль, що за несповна 50 останніх літ став масовим засобом міського і підміського населення.

У висліді геґемонії автомобілів наступає присмерк конвенційних засобів транспорту, які на наших таки очах викінчуються та виявляють щораз більші недобори. Сьогодні трамваї, автобуси, підземні і надземні залізниці стали засобом транспорту найбідніших шарів населення, що не може дозволити собі на люксус купна та удержання власного самоходу. Але їзда трамваєм, автобусом чи підземною залізницею не належить до приємности з огляду на обмеженість місця, брак вентиляції, хронічне перевантаження, брак трамваєвих чи автобусових зупинок, забезпечених дахом перед дощем, обмеженість розкладу їзди та небезпеку грабункових нападів. В порівнянні з тими невигодами автомобіль являється люксусом, мимо обмеження його скорости в місті, труднощів паркування, високого кошту купна і удержання. Під теперішню пору більше як 100 мільйонів автомобілів (включно з вантажними) перехрещують щоденно вулиці великих міст. На жаль, вони занечищують довкілля випускними газами та паралізують цілковито наземну міську комунікацію. У тому великі міста, що творять щораз більші метрополітальні комплекси, вимагають докорінної зміни концепції міжвуличної комунікації. З такою новою, революційною концепцією міського транспорту, що сміливістю свого задуму заторкують царину наукової фантастики, виступили минулого року 4 західньо - німецькі фірми: фірма Демаґ в Рурґебіті, фірма Круп, фірма Мессершмідт та фірма Кравз-Мафай в Оттобрук коло Мюнхену.

Згідно зі статтею Штайбаха - Колєра „Die Utopie der autogrechten Stadt", що появилася минулого року в „Frankfurter Rundschau", в стані дослідів та експериментів є три концепції самоконтрольного та самонапрямного транспорту:

1) кабінетні таксівки, 2) кабінетні поїзди та 3) транспортові стрічки. Кабінетні таксівки, що їх лянсують проєкційні фірми під назвою „кат", це комплектне перевізне уладження, що нагадує линвовий вагон, який вкиненням запрограмованого квитка на стації кабінетних таксівок з'являється перед пасажиром та є готовий до їзди в тому напрямі та до тієї цілі, що є витаврована на квитку. В середині кабінетної таксівки є місце на 3 особи та їх клунки. За потиском ґузика замикаються двері таксівки та урухомлюється компютор, що керує таксівкою до її місця призначення. Таксівка їде майже безшелесно, завішена на сталевій рейці, яких 5-6 метрів понад землею. Крізь великі вікна з пластичного матеріялу подорожний оглядає згори вуличний рух та міську панораму. Кабінетна таксівка їде зі скорістю 40-50 кілометрів на годину, автоматично перестрибує з рейки на рейку та, доїхавши до місця призначення, спиняється і відчиненням дверей дає знати, що подорож закінчена.

Кабінетні поїзди різняться тим від кабінетних таксівок, що поодинокі вагони збирає разом тягловий льокомотив, який тягне їх за собою зчіплені разом у формі поїзду, вилучуючи по дорозі ті вагони, що мають інший напрям їзди, які з черги інша тяглова льокомотива збирає разом та везе до місця призначення. Кабінетні поїзди заощаджують їхнім користувачам часте пересідання та зв'язану з цим втрату часу і невигоди. Найбільше, проте, сміливі в своїм задумі є транспортні стрічки, які запроєктувала згадана на початку мюнхенська фірма Кравз - Мафай під назвою „Трансубан". Транспортні стрічки пливуть на магнетних подушках в середині сталевої труби та мають погін від електричних моторів. Транспортна стрічка порушується частинно під землею, а частинно над землею. Транспортна труба є огрівана, вентильована та охолоджувана, залежно від пори року. Її горішня частина збудована з пластичного матеріялу (плексі ґлас) та нагадує довжелезну кабіну, в якій порушуються стрічки (в двох противних напрямах) зі скорістю 12-18 кілометрів на год. По обох боках транспортної стрічки є вмонтовані сидячі місця для пасажирів. Стації транспортних стрічок мають округлу форму, в яких підлога підноситься вгору або в долину наче елевейтор. З хвилиною підносу вгору вона починає обертатися аж доки не дійде до кружляного кружка транспортної стрічки, на яку сходить пасажир. Цей кружок має цю саму скорість, що транспортна стрічка, до якої з цього кружка можна всісти або висісти.

Хоч те все звучить неймовірно і фантастично, ті транспортні стрічки, якими можна буде перевезти денно 20 до 30 тисяч пасажирів, правдоподібно вже в 1973-му році будуть заінстальовані, а покищо є на експериментальній базі в одному з німецьких міст.

Роман Рахманний

ВІЛЬНА ПРЕСА — ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ОРІЄНТИР

(Доповідь на III З'їзді українських журналістів ЗСА і Канади)

(2)

Нема сумніву, що сучасному українцеві потрібна нині ясна концепція всесвітнього українства, а саме: що означає бути людиною української цивілізації в сучасному світі?

Роля вільної преси у формуванні відповіді на це запитання майже вирішальна. Преса доходить глибше в надра народних мас, формує і об'єднує суспільство успішніше, ніж наука і мистецтво разом узяті. Тому першим завданням вільної преси є: допомогти пересічному українцеві зберегти свою особистість — індивідуальну й національну — незалежно від його державної приналежности.

В останні роки ця настанова нашої преси послабла, а „конфедерація журналістичних племен" піддається роздрібнености та сумнівам, які спонукують деяких авторів і редакторів ганятися за сторонніми вітряками ілюзій. Проти подібних ілюзій остерігав своїх земляків Яків Щоголів сто років тому: цінності „нашого веселого краю", писав він, збережуться тільки тоді, коли „збережеться народність і не розвинеться в нас ще більша пристрасть до знеособлення і космополітизму".

М. Костомаров, висловлюючи думку багатьох тогочасних песимістів, вважав, що це — безвиглядна справа: „Українські народні особливості, такі дорогі нашому серцеві, доховаються тільки до часу, поки залізниці, телеграф та інші здобутки цивілізації не пройдуть в усі закутки землі нашої. А як це скоїться, вони повинні зникати, як віск топиться від вогню".

Життя безпощадно перекреслило ці передрікання. Хоча залізниці, телеграф і інша техніка проникли в найдальші закутки України, національні українські особливості не зникли, а, навпаки, — зміцніли. За збереження їх та за право розвивати їх ведеться нині завзята боротьба в Україні та в усьому СССР. Не бракує теж українського опору в інших комуністичних державах.

Тим більше треба дивуватися, що своєрідні „костомарівські прогнози" зустрічаємо не лише в розмовах, але й на сторінках вільної української преси. Життя напевно перекреслить їх безжалісно. Однак, пропаґування таких псевдонаукових теорій послаблює віру багатьох українців у себе самих, а заламаним слабодухам дає вигідне виправдання їхньої національної нестійкости, як колись їхнім предкам в епоху Костомарова.

Тому другим завданням вільної української преси є: на життьових і наукових фактах показувати, як національна особистість не втрачає ґрунту навіть за сучасних умов велетенського тиску технології й економіки, що повинні б нівелювати національні відмінності.

Місце вільного українського журналіста по стороні тієї частини людства, яка веде бій за культурно - національну різноманітність проти імперіялістичної уніформности — бій за права меншостей і всіх тих, кого насильно перетворено у меншість на рідній землі.

Ця боротьба гуманнішої частини людства ведеться різними методами. В остаточній конфронтації революційний метод обіцяє певніші наслідки за всякі інші відомі методи. Тим часом у нашій пресі тепер з особливою напругою поборюють і висмівають прихильників українського революційного методу. Нерідко в нас заперечують навіть потребу теоретичного ознайомлення читачів з аспектами революційности інших народів — історичних чи сучасних.

Можна поблажливо усміхатися, читаючи зідхання колишніх революціонерів про те, що, мовляв, нині „не час на револьвери і гранати". Але хто усміхнеться, читаючи злісні напади на боєвиків українського підпілля чи вояків УПА або й відзначування українських історичних збройних подвигів? Громадська думка світу помалу визнає український опір тоталітарній Москві як вклад в оновлення людства. Але деякі автори в нашій пресі силкуються повернути стрілку годинника назад і психологічно переселити своїх читачів у наше XIX століття.

Приблизно сто років тому в українському суспільстві, поділеному тоді надвоє російським і австрійським окупантами, зіткнулися були дві концепції. Всупереч ідеям творчости Тараса Шевченка тимчасово перемогли тоді ті, що обмежили українську думку й чин до творення самої тільки культури. Вони не розуміли, що культуру може творити навіть колоніяльна національність; а втім, можна мати велику культуру, але повік залишитися колонією — тяглом у чужих „поїздах бистроїздних". Тому вони були глухі на слова таких Шевченкових послідовників, як Василь Мова (Лиманський). Він писав 1890-го року:

Коли схочуть вас на муки
Вислать на чужину,
Не давайтесь живцем в руки,
Бийтесь до загину!

Бо стократно краще вмерти
З руки махамета,
Аніж ждати в нудьзі смерти
В північних заметах.

Казнь за волі оборону
Буде взником мести;
Вість про неї піде в люди
Й викличе протести.

Речникам філософії „непротивлення лихові" Василь Мова пояснював, що „безвісне конання" на окраїнах Росії — зовсім безкорисне:

І не знатиме громада,
Що ти згинув марно,
Тільки кати будуть раді,
Що вбили безкарно.

І про те злочинство враже
Хіба по століттю
Кральнома історик скаже
Катам невзамітку!

Не давайтеся ж у руки
Катам України,
Не давайтеся на муки,
Бийтесь до загину!

Ці слова з вірша Василя Мови п. н. „Заповіт засланця" з 1890-го року напрочуд перегукуються з викликом Валентина Мороза з 1971 року: „Будемо битись!" Такі й подібні природні вибухи вогню особистої й національної гідности Москва завжди пробувала придушити і промовчати. При несвідомій допомозі українських слабодухів їй пощастило добитися того на переломі XIX-XX століть: світ не дізнався про бойову частину українського суспільства, бо її промовчували навіть рідні земляки. Тепер на просторах московських володінь проводиться така сама спроба: придушити, промовчати і затаїти сучасні бойові прошарки українського суспільства.

(Продовження буде)

ОБРАНІ XI КОНҐРЕСОМ КЕРІВНІ ОРГАНИ УККА

ЕКЗЕКУТИВА

Президія:

Президент — проф. д-р Лев Добрянський
Екзекутивний віце-президен — Йосип Лисоґір (УНС)
Віце-президенти: репрезентант (УРСоюзу)
о. шамб. Мирослав Харина (СУК „Провидіння")
Володимир Мазур (УНПоміч)
мґр Іванна Рожанковська (СУА)
інж. Богдан Федорак (Відділи УККА)
проф. д-р Богдан Гнатюк (ОДВУ)
д-р Антін Жуковський (Професійні Орг.)
д-р Богдан Футей (Орг. Молоді)
Секретарі: — ред. Ігнат Білинський (ООЧСУ)
Степан Спринський (СУК „Провидіння")
Скарбник — мґр Уляна Дячук (УНС)
Екзекутивний директор — мґр Іван Базарко
Правний дорадник — д-р Іван Робертс
Координатор молодечих організацій — Христина Кульчицька (ТУСМ).

Члени Екзекутиви:

Отець Володимир Базилевський (УГОА), інж. Роман Галібей (ТУІА), інж. Дмитро Григорчук (ТУК), д-р Володимир Галан (ОбВУА), д-р Богдан Дзерович (ТУП), проф. д-р Едвард Жарський (Шкільна Рада), Олекса Калинник (СВУ), д-р Марія Квітковська („Золотий Хрест"), мґр Євген Лозинський („Самопоміч"), Василь Лучків (Укр. Амер. Ветерани), Деметій Мельник (СЗСУ-СП), мґр Юрій Нагорний (ОУРДП), проф. д-р Василь Омельченко (УВАН), полк. Петро Самойлів (УНДС), мґр Квітка Семанишин (СУСТА), проф. д-р Матвій Стахів (НТШ), проф. д-р Петро Стерчо, (УААУП), Лев Футала (УНПоміч), мґр Уляна Целевич (ОЖ ОЧСУ), Михайло Шашкевич (ООЛ), представник УРС.

ПОЛІТИЧНА РАДА

Дир. Микола Алексевич (ОбВУА), Олег Бак-Бойчук (МУН), д-р Ярослав Бернадин (СУК „Провидіння"), д-р Олександер Білик (СУК „Провидіння"), проф. д-р Любомир Винар (УВАН), проф. Іван Вовчук (ООЧСУ), д-р Степан Галамай (АБН), мґр Євген Гановський (СУМА), Іня Гікава (СУСТА), інж. Ярослав Гладкий (Пласт), інж. Анатоль Гончарів (УСПВ), Осипа Грабовецька (СУА), Оксана Генгало (ЗУАДК), д-р Петро Гой (ТУБА), Ігор Длябога (СУСТА), Пасло Дорожинський (Пласт), ред. Антін Драган (УНС — „Свобода"), д-р Роман Дражньовський (Б-во кол. Вояків І Д УНА), д-р Володимир Душник (ред. УККА), Марія Душник (УНС), Євген Іванців (Студенти в Обороні Людських Прав у Сов. Союзі), інж. Євген Івашків (ТУІА), проф. Наталія Іщук-Пазуняк (УААУП), д-р Ілля Караліпка (УГОА), Роман Карбівник (ЛУМПА), Юрій Карпінський („Зарево"), ред. Іван Кедрин-Рудницький (СУЖА), д-р Богдан Коваль (УГОА), ред. Валентин Коваль (СВУ), Михайло Ковальчин (Об'єднання кол. Вояків УПА), д-р Іван Козак (ОбВУА), Раїса Куделя („Золотий Хрест"), Євген Курило (ОМУС), проф. Мирон Куропась (МУН), інж. Степан Куропась (УНС — „Свобода"), д-р Михайло Кушнір (АДУК), д-р Юрій Кушнір (УЛТ), Мирослава Ласовська (ОЖ ОЧСУ), д-р Богдан Левицький (ОДВУ), Ляриса Лозинська (ТУСМ), мґр Олександер Луцький (Б-во Українських Дивізійників), д-р Іван Марченко (СВУ), Павло Мигаль (ОРДПУ), Мирон Мицьо (ООЛ), Ананій Никончук (УНПоміч), о. Євген Новицький (ОДВУ), д-р Іван Новосівський (ТУП), мґр Ірина Падох (СУА), д-р Василь Палідвор („Самопоміч"), д-р. Омелян Плешкевич (ТУК), Ілярій Поліщук (Союз Ветеранів Укр. Резистансу), Степан Поступак (ЛУК), Володимир Процик („Зарево"), Павлина Різник („Золотий Хрест"), д-р Володимир Савчак (ООЧСУ), проф. Константин Савчук (ООЧСУ), Олександер Сіверський (СЗСУ-СП), проф. Іван Телюк (УНС), Ольга Томашівська (УАЖДО), мґр Мирон Утриско (Т-во „Бойківщина"), Федір Федоренко (ОУРДП), Зенон Федорович (УНПоміч), Антін Філімончук (ОДУМ), Олесь Черінь (ТУСМ), д-р Микола Чировський (НТШ), інж. Іван Шабельський (УНДС), проф. Лев Шанковський (СУК „Провидіння" — „Америка"), Мирослав Шмігель (СУМА), проф. Августин Штефан (Карпатський Союз), 2 представники УРСоюзу і представник ОУ Вет. Лікарів.

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Мґр Іван Винник (ООЧСУ), д-р Іван Скальчук (УНС), Іван Іванчук (УНС), Степан Гаврилюк (УНПоміч), д-р Володимир Нестерчук („Самопоміч"), д-р Володимир Михайлів (ОДВУ), дир. Іван Поритко (ОбВУА), інж. Микола Семанишин (СУМА), мґр Ярослав Савка (УГОА), Стефанія Вовчак (СУК „Провидіння"), представник УРС.

ГРОМАДСЬКИЙ СУД

Мґр Роман Гуглевич — голова, д-р Микола Ценко, д-р Михайло Дужий, д-р Володимир Комаринський, мґр Адам Гординський, ради. Богдан Ластовецький, д-р Степан Ріпецький, Володимир Сохан і д-р Олександер Соколишин.

ЧЛЕНИ РАДИ ДИРЕКТОРІВ

Голови або представники 12 Відділів УККА, вибрані на річній нараді Крайової Координаційної Ради, яка відбудеться в жовтні ц. р.

XI КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

громадою в Америці зусиль, щоб причинятись до зросту сили Америки, та старатися через поширювання правди про Україну в американських керівних колах і в суспільстві здобувати прихильність і до українських потреб і вимог. Підкреслив існуючу надалі загрозу для світу від СССР та міжнародного комунізму. Вказував на різні течії в керівній державній верхівці. Широкий діловий звіт проф. Добрянського, як також інших членів Президії Екзекутиви були надруковані у книжці „XI. Конґрес Українців в ЗСА", що її отримали всі учасники Конґресу.

Заступник президента Й. Лисоґір, доповнюючи свій друкований звіт, звернув увагу, що в основі збережено систему і напрям праці від 1949 року. На зовнішньому відтинку діяв головно проф. Добрянський, головна канцелярія займалася поточною працею. Зроблено чималий поступ у популяризації української справи, але треба покращати методи, темп праці і поширити цілі. Треба використати в більшій мірі щораз більше число наших високоосвічених людей в Америці. Признав, що люди вимагають негайних і наявних успіхів, що їх трудно осягнути з такими малими фінансовими засобами.

Касир пані Уляна Дячук ствердила, що у звітовому часі, від 1 липня 1969 до 30 червня 1972 українська громада в ЗСА склала 295 000 долярів. Минулі два роки були найкращими. Дві треті збірки пожертв вплинули від Відділів УККА „а одна третина від окремих платників безпосередньо до Канцелярії. Всіх платників до УНФонду є 8 000 до 10 000. Велику заслугу для збірки грошей мас українська преса. Першунами у збірці є Філядельфія і Ню Йорк. Всі збірки оприлюднюються. На кожно доню для УККА складено вже в окремому фонді кругло 100 000 долярів. При обмежених фондах треба зберігати ощадність. Разом за три роки видатковано 313 500 дол. „Для виконання запляновної праці треба щонайменше подвоїти число жертводавців. Від розв'язання наших проблем поза межами України залежить наше майбутнє".

Проф. д-р Едвард Жарський, звідуючи про стан українського шкільництва в Америці, звернув увагу, що остання конференція директорів, вчителів та опікунів шкіл українознавства, яка відбулася 17 вересня ц. р. у Ню Йорку з тривогою ствердила упадок фреквенції в поодиноких школах, недостатню скількість українських студентів на українознавчих лекціях і високих школах та, що найгрізніше, байдужість громади до цієї особливо і найважливішої проблеми, з якою безпосередньо пов'язане взагалі існування української громади, як окремої особовості. Закликав, щоб цей Конґрес присвятив цій справі якнайбільшу увагу.

Координатор молоді інж. Микола Семанишин вичислив усі молодечі організації, що їх охоплює система УККА та підкреслив гармонійність співпраці з ними. Поінформував про заплянований на Конґресі панель молоді і запрошував до участи в ньому.

Адміністраційний директор УККА мґр. Іван Базарко підкреслив два головні завдання УККА: 1) збереження української ідентичности в усіх царинах життя, задля чого треба координувати працю всіх установ і організацій в системі УККА і 2) ширення правди про Україну. В системі УККА перебуває 60 центральних організацій із 830 низовими клітинами. Праця розподілюється між централю та Відділи. Дякував Відділам та їх головам за гармонійну співпрацю, не вважаючи на існуючі іноді розбіжності думок. Консолідації остаточно не завершено, але в керівних органах УККА існує щодо цього добра воля.

Редактор англомовних видань д-р Володимир Душник інформував про ці видання, звернувши окрему увагу на добру роботу, що її виконує „Український Квартальник", який має признання в чужинецьких колах, але яким, на жаль, не цікавиться українська громада. — Голова Контрольної Комісії Іван Винник підкреслив окремі позиції з його широкого надрукованого звіту, ствердивши існування жертвенности громади, яку проте можна краще використати для УККА, змінивши методи збіркової акції. — Мґр Ярослав Рак звітував про Громадський Суд та зупинився на одній справі — скарги голови Політичної Ради Павла Дорожинського проти Екзекутиви за неуділення йому голосу — що у дальшій дискусії вияснено.

ДИСКУСІЯ

У запитах і дискусії, яка тривала до півночі, заторкнено багато різних проблем однаково найширшого характеру — американської закордонної політики й проблеми майбутности української вільної громади та ситуації в Україні, як теж внутрішні справи УККА. Були скарги, що не протестовано якслід проти вислову президента Ніксона у Києві про Київ, як „матір російських городів", молоді промовці висловлювали бажання, щоб на першому місці говорити про волю України, а не про силу Америки, — окремі три промовці підкреслювали значення шкіл українознавства й вимагали рішення Конгресу, щоб призначити найменше 25 відс. всіх прибутків на цілі шкільництва,—говорено про ролю Союзів у збірковій акції з використанням їх апарату для цілей збіркової акції, — критиковано буцімто промовчування Євангельської Церкви у проголошеннях та діях УККА, — нарікано на брак звітів про стан українства в Совєтському Союзі та в Польщі, — але й поруч із перезіманими критичними заввагами підкреслювано велику роботу УККА при малих фондах. Багато місця в дискусії забрала справа маніфестації у Вашинґтоні.

Члени Екзекутиви давали відповіді. Між ними — проф. Добрянський ствердив, що „коли не буде сильної Америки, то й ніколи не буде вільної України". — Й. Лисоґір відповів на закид замалого зв'язку Централі з Відділами, що з добрими й активними Відділами існував добрий зв'язок. Якби не праця канцелярії УККА і заходи проф. Добрянського, то взагалі не було б маніфестації у Вашинґтоні. — І. Базарко з'ясував, що внаслідку консолідаційних заходів вернулися до системи УККА Ветеринарні лікарі, УРДП, ОДУМ, Карпатський Союз, СВУ, — а поза цією системою ще ДОБРУС, Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби, Українська Вільна Громада, Об'єднання б. Вояків УПА. Існування двох Відділів в Детройті є виною тамошньої громади, а не централі. УККА не має власної преси і користується пресою Союзів. Проф. Добрянський не взяв ані цента на свої подорожі за кордон, ані навіть за свої приїзди на засідання до Ню Йорку. Найжертвеннішою є громада в Лорейні, Огайо, яка призначила одноденний заробіток на УНФонд. — Д-р Жарський ствердив, що молоді люди, які є учасниками Конґресу, є випускниками шкіл українознавства і їх гарна українська мова найкраще свідчить про корисність тих шкіл. — Інж. Семанишин пояснив, що референтура молоді діяла не тільки в Ню Йорку, а й поза ним. — Д-р В. Душник інформував, що „Український Квартальник" виходить накладом 3,500 примірників, платних передплатників має 900. З'ясував реальні можливості праці в ОН, передумовою якої є фонди і відповідна висококваліфікована людина. Він відчитав телеграму, яку Конґрес рішив вислати вдові по професорові Кларенсові А. Меннінґові.

Під час дискусії та нічної сесії в п'ятницю 6 жовтня чергувалися заступники голови у веденні нарад.

На внесок Контрольної Комісії схвалено абсолюторію уступаючим керівним органам.

НАРАДИ КОМІСІЙ

Увесь другий день XI. Конґресу Українців в ЗСА був присвячений нарадам поодиноких ділових Комісій, що радили в окремих залях готелю. Крім обраних членів Комісій, у них брали участь і поодинокі делегати, які мали окреме зацікавлення тими проблемами, що були на порядку нарад цих Комісій. Кожна Комісія закінчила свої наради схваленням відповідних резолюцій, що опісля були зреферовані на пленарній сесії та передані до Резолюційної Комісії для їх остаточного оформлення.

ЗВІТИ КОМІСІЙ, ВИБОРИ

У третьому дні Конґресу, в неділю 8-го жовтня, таки в приміщеннях готелю були відправлені Богослуження і після них відбулася знову пленарна сесія Конґресу, на порядку якої були насамперед звіти поодиноких Комісій. Звітування Комісій започаткував коротким висвітленням голова Резолюційної Комісії ред. А. Драган, інформуючи, що вона мала завдання відповідно оформити резолюції поодиноких Комісій,але вже не вчинити цього після звітування цих Комісій. Конґрес прийняв пропозицію Резолюційної Комісії, щоб всі резолюції поодиноких Комісій схвалювати в принципі й доручити Резолюційній Комісії їх остаточне оформлення. Оформлені цією Комісією резолюції будуть передані в найкоротшому часі Екзекутиві УККА для кінцевого затвердження і проголошення. В дальшому звітували референти поодиноких інших Комісій, пропонуючи Конґресові відповідні ухвали.

Найбільше часу на недільній сесії забрала справа зміни статуту. Головою Статутової Комісії був адв. І. Робертс, реферував точка за точкою проф. П. Стерчо. Деякі внески із залі перепали тому, що за правилами ведення зборів треба було трьох четвертих голосів для важности рішення. Між тими внесками перепав внесок, щоб участь осіб у керівних органах обмежити до двох каденцій. Перепав теж внесок на зміну термінології в статуті УККА.

ВИБОРИ

Голова Номінаційної Комісії д-р Олександер Білик з'ясував на вступі, що 19 членів Комісії прийняли всі постанови одноголосно. Комісія порозумівалась з усіма членськими організаціями щодо їх репрезентації в керівних органах. Узгіднивши з Статутовою Комісією — рішено побільшити склад Екзекутиви з 29 членів до 37 в ім'я консолідації. Зате створено з-посеред Екзекутиви Президію з 16 осіб. До Політичної Ради входить 70 осіб, до Контрольної Комісії 11 і до Громадського Суду 9 осіб. Д-р О. Білик окремо вияснив становище Українського Робітничого Союзу. Ця установа, виконуючи доручення її конвенції, не делеґувала цим разом своїх представників до керівних органів УККА з уваги на те, що не були переведені вимагані нею зміни статуту, щоб привернути в ньому стан з-перед IX Конґресу, себто виключно репрезентацію організацій. Проте, УРСоюз дальше залишається в системі УККА та буде його піддержувати. Представник УРСоюзу, д-р Роман Ричок, відчитав у цій справі відповідну заяву.

В дальшому список всіх кандидатів до керівних органів УККА відчитав секретар Комісії Н. Никончук. Щоб віце-президенти УККА не були тільки почесними, а й діловими, то кожному з них приділять ділові факції — зовнішніх зв'язків, внутрішніх справ, молоді, професіоналістів, жіночі і ін. Координатор молоді став одним із віце-президентів.

Згідно зі статутом переведено окремо вибір президента, після того „ан блок" усіх інших. Одиноким кандидатом на президента був проф. д-р Лев Добрянський. Повний текст новообраних керівних органів УККА поданий на іншому місці.

ВІДЗНАЧЕННЯ ГОЛІВ ВІДДІЛІВ УККА, ЗАКІНЧЕННЯ КОНГРЕСУ

Дир. Іван Базарко відчитав довгий список голів Відділів УККА, які брали участь у нарадах. Проф. д-р Лев Добрянський, стиснувши кожному з них руку, дякував їм за активність у громаді.

О год. 5-ій по полудні перенесено закінчення нарад до іншої залі з уваги на те, що заля нарад була призначена на іншу імпрезу. Представники Комісій відчитували там далі резолюції, які передано Резолюційній Комісії. Закінчено Конґрес коротною промовою переобраного президента УККА професора Лева Добрянського.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ЗАМАНІФЕСТУВАВ, що йому залежить на „приятелях" незалежно від величини даної країни. У Пекіні відбувся величавий бенкет у честь прибулого туди міністра закордонних справ „держави" Сан Маріно, яка нараховує 20.000 мешканців. Промови на тему рівности всіх — великих і малих держав і народів — виголосив Чжоу Ень-лай.

В'ЄТКОНГ ПЕРЕВІВ наскок на колонію прокажених недалеко міста Данангу. Комуністичні партизани обстрілювали теж сусідній шпиталь для сухітників. Були вбиті й ранені. Ті шпиталі заснували й опікуються ними американські місіонарі й лікарі.

В ІТАЛІЇ СТАЛАСЯ нова спроба схоплення літака. Якийсь неназваний у пресі юнак стерроризував пілота пасажирського літака, що летів з Трієсту до Венеції, щоб летів до Каїро, але швидко змінив думку і казав завернути, зажадавши заплати за звільнення залоги 300.000 дол. На летовищі у Венеції прийшло до стрілянини між ним та поліцією і його вбили.

„ПРЕДКИ ВСТАЮТЬ ІЗ МОГИЛ"...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Москві, так і паризькі комуністи уважають, що компартія Франції мусить бути „єдиною і неділимою".

Цю ситуацію використала Об'єднана Соціялістична Партія. Один із провідників цієї партії в Бретані доктор Ґі Каро заявив недавно про „єдність робітничого руху і руху бретонського". В пресі Об'єднаної Соціялістичної Партії і в промовах її провідників говориться про „внутрішню колонізацію бретонського трудящого люду в капіталістичній Франції". „Боротьба за Бретань знаходиться тепер на поступових і навіть революційних позиціях", — каже Ґі Каро. Він згадав пошану бретонців до рідної мови. „Говорити бретонською мовою зовсім не реакційне. Навпаки, це політичний акт".

Трудно передбачити, в якому напрямі буде розвиватися національне відродження народів „забутих історією". Наприклад, у Центральній Франції, в Овернії, відроджується місцева мова серед інтелігенції. В Бретані був пошкоджений підкинутою бомбою будинок стації на залізниці в місті Ренн: то зробили бретонські активісти. Баски в Еспанії мають свою таємну організацію ЕТА (Країна басків і свобода), яка виступає за відокремлення від Еспанії і вступає в боротьбу з поліцією.

Можна ствердити: якщо протягом століть „неісторичні народи" не втратили національної свідомости і ведуть боротьбу за вільний розвиток, то в наш час якась сила не викреслить їх з книги життя в тих країнах, де є можливість вільної організації і свобода слова. Гірше в тих державах, де панує диктаторський режим. Наприклад, в совєтській каторжній імперії тиранський режим систематично знесилює неросійські республіки своїми людьми, присланими із Московщини, а „націоналістів" посилає на Сибір та в Середню Азію. Там за кожне слово, сказане проти політики колоніялізму, карається як за „буржуазний націоналізм".

Viator

ЩЕ РАНІЩЕ ПРЕЗИДЕНТ Р. НІКСОН НАКЛАВ „вето" на законопроєкт, схвалений Конґресом, про підвищку платні залізничникам на 20 відсотків. Минулого тижня обидві Палати Конґресу великою більшістю знову проголосували за тим законом, і таким чином уневажнили „вето" Президента, законопроєкт став законом.

У НЮАРКУ НА СУДІ ПІДСУДНИЙ Джонсон, незадоволений із свого призначеного адвоката, накинувся на нього й дуже побив. Тепер Джонсона будуть судити, крім суду за грабунок, ще й за побиття адвоката.

Кіссінджер почав знову секретні розмови з представниками Ганою в Парижі

Вашингтон. — Згідно з повідомленням Білого Дому, дорадник Президента для справ національної безпеки Генрі А. Кіссінджер почав у неділю 8 жовтня ц.р. нову чергу секретних розмов з представниками Північного В'єтнаму в справі замирення у В'єтнамі. Мали тривати ці розмови також у понеділок 9 жовтня і є можливість, що вони будуть продовжуватися і в вівторок 10 жовтня. Ніяких інформацій про теми й засяг цих розмов ні у Вашингтоні, ні в Парижі не подано. Це вже, починаючи від серпня 1969 року, 19-а з черги поїздка Кіссінджера до Парижу з метою відбуття секретних розмов з представниками Північного В'єтнаму. Останні його розмови відбулися два тижні тому, в днях 26 і 27 вересня цього року. Із комуністичної сторони в цих розмовах брали участь Ле Дук То, провідний член комуністичної партії Північного В'єтнаму, відповідальний за мирові переговори в Парижі, і Хуан Туі, голова північнов'єтнамської делегації в цих переговорах. Разом із Кіссінджером в теперішніх розмовах у Парижі бере з американської сторони участь також його заступник ген. Александер М. Гейґ, мол., який передминулого тижня відбував розмови з президентом Південного В'єтнаму Нгуєн Ван Тієу у Сайґоні. В політичних колах висловлюють здогад про можливість недалекого замирення у В'єтнамі.

През. Ніксон пропонує обмеження видаткування й обіцяє не збільшувати податків

Вашингтон. — У виголошеній в суботу 7 жовтня ц.р. промові до американського народу президент Ніксон присвятив головну увагу справі устійнення межової висоти федерального видаткування в сумі 250 більйонів долярів, стверджуючи, що тільки таким чином можна буде оминути підвищення податків. Водночас із цим Президент висловив сподівання, що Конґрес, зокрема Палата Репрезентантів, яка починає у вівторок дебати над цією справою, схвалить пропоновану ним межу федерального видаткування і цим уможливить втримання податків на дотеперішньому рівні. Відповідальними за надмірне збільшення федерального видаткування є, за словами Президента, обидві партії — і республіканська і демократична, але ж — як ствердив він далі, і в одній і в другій партії є люди, які так же само, як і він, розуміють конечність обмеження цього видаткування до устійненої суми і виступають проти збільшення податків. Висловлюючи такі вимоги, Президент Ніксон зaатакував, не називаючи по імені, свого демократичного противника в цьогорічних виборах сенатора Джорджа Мекґоверна, заявляючи, що пропонована ним програма федерального видаткування додасть ще 100 більйонів долярів бюджету і вимагатиме видатного збільшення податків. У своїй промові президент Ніксон підкреслив, що в час виборчої кампанії він не виступить з ніякими вимогами щодо збільшення податків чи тепер чи в майбутньому.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ ПОВІДОМИВ, що у вересні кількість безробітних у країні залишилась майже незмінною, круглo 5,5 відсотка всієї робочої сили. Впродовж попередніх 18 місяців загальна кількість безробітних становила кругло 6%, а у вересні дістали працю понад 250 000 осіб, що є доброю ознакою здорового стану економіки і ринку праці в ЗСА.

ПІСЛЯ СХВАЛЕННЯ ПАЛАТОЮ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ законопроєкту про те, щоб не перевозити учнів автобусами до шкіл на великі дистанції заради поборювання сеґреґації, цей законопроєкт переслано на розгляд Сенату. 20 сенаторів відразу ж подали прохання про обмеження промов на цю тему, і можливо, що ще цього тижня Сенат голосуватиме за законопроєктом. Адміністрація президента Ричарда Ніксона ще раніше висловлювалася проти примусової транспортації учнів, яка не дає користи ні для шкіл, ні для боротьби проти расової нерівности.

ЖАХЛИВА ЗАЛІЗНИЧНА КАТАСТРОФА сталася в гористій частині Мехіко, поблизу Салтілльо: поїзд, яким їхали півтори тисячі людей, вискочив з рейок, загинуло 123 особи, поранених 680 людей. Поїзд мчався із недозволеною в гірському районі швидкістю 70 миль на годину.

ВАШИНҐТОНСЬКИЙ КОМІТЕТ „Демократи за Ніксона" започаткував кампанію проти пляну сен. МекҐоверна, як президентського кандидата, скоротити оборонний бюджет ЗСА. Той Комітет показує через телевізію кінофільм, у якому „рука МекҐоверна" скидає з підставки американські кораблі й танки та з'єднання американської армії.

КОЛИШНІЙ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИЙ у Північному В'єтнамі, майор авіяції Едвард Елайас сказав журналістам, що не знає, чому його випустили на свободу з полону. Він повідомив, що залишається й надалі служити в Армії. Він назвав смішними заяви різних лівих груп, нібито він потрапив „з одного полону в другий", себто до рук американської Армії.

У МОСКВІ ВІДБУЛОСЯ велике публічне зібрання жидів з ініціятиви і власного бажання ґурту високоосвічених підсовєтських жидів, які виступали в обороні високих оплат, що їх режим вимагає від високоосвічених жидів за візу на виїзд до Ізраїлю. Промовляли професор Лев Осіпович Іттін, співак Оскар Файтсман і інші, — напевне стероризовані і змобілізовані совєтською поліцією.

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД ПРИЗНАЧИВ британського амбасадора в Парижі сера Крістофера Сомса і парляментарного посла з Партії Праці Джорджа Томпсона на представників Британії в головній квартирі Европейської Економічної Спільноти у Брюсселі. Обидва — високі фахівці й втішаються повагою в західних господарських колах.

ПРЕЗИДЕНТИ ЄГИПТУ, СИРІЇ І ЛІВІЇ ЗАПОВІЛИ відплатні заходи проти тих західних держав, які „дискримінують" арабів. Зокрема арабська преса відгрожується Західній Німеччині, яка застосувала гострі засоби контролі супроти замешкалих у Німеччині кругло 5.500 арабів і тисячам арабів відмовила в'їзд.

ЗСА НЕ ВПУСТИЛИ до цієї країни арабського дипломата з Сирії, Діна Аллаха ель-Фаттала, який хотів прибути на сесію Генеральної Асамблеї ОН. Газети підозрівають, що цей крок американського уряду є відплатою за арештування в Сирії американського військового аташе Роберта Баррета, якого ніби мають судити за „шпигунство".

У СХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПРОГОЛОСИЛИ амнестію з нагоди 23-річного існування тієї комуністичної сателітської держави. Амнестія має охопити також засуджених „злочинців", які або самі старалися втекти на Захід, або помагали іншим до втечі.

У НОРВЕҐІЇ НАСТАЛА криза уряду. Зрікся прем'єр Тригве Браттелі, який поручав приступлення Норвеґії до Европейської Економічної Спільноти: плебісцит відкинув цей внесок. Новим прем'єром став Лярс Корвельд.

ФРАНЦІЯ І ПОЛЬЩА ПІДПИСАЛИ „пакт приязни" на 10 років, при чому Франція признала Польщі торговельний кредит на 300 мільйонів дол.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН, ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР І ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА ФРАНК ШЕКСПІР...

(Закінчення з 1-ої стор.)

вітальної телеграми від президента Ніксона. Повний текст цієї телеграми в оригіналі та в українському перекладі поданий окремо в цьому числі. У власному виступі п. Шекспір насамперед високо оцінив працю українського відділу очолюваного ним „Голосу Америки" та окремо привітав прилявного на бенкеті директора цього відділу п. Михайла Терпака, високо оцінюючи його працю.

Він також згадав про приявну на бенкеті одну із працівників цього Відділу. В дальшому Ф. Шекспір говорив про революційну силу націоналізмів, наводячи з історії приклади, як цей власне націоналізм доводив до розвалу імперій, які не визнавали і не рахувалися з його силою. Націоналізм він розуміє як бажання кожного з народів жити вільно у своїй незалежній державі. Вже після Другої світової війни повстали десятки нових держав в Африці, перестали існувати імперії, за винятком одної — совєтської. Історія вчить, що жадні зусилля, переслідування ні репресії не можуть знищити цієї могутньої сили, що нею є націоналізм. Не матимуть успіху і конвульсивні намагання совєтської системи придушити цю силу. За другу велику революційну силу п. Шекспір вважає розвиток засобів інформації. Немає тепер сили в світі, щоб могла припинити поширення правди засобами радіо і телевізії. Недавно совєтський міністер закордонних справ склав дуже рисковну заяву про „право" кожної держави знищувати комунікаційні сателіти інших держав, які вмішуються в їхні внутрішні справи. Це тільки доказує відношення совєтського уряду до вільного обміну інформаціями. Революція засобів інформації сприяє націоналістичним революціям, що раніше чи пізніше доведе до того, що всі нації будуть вільні і незалежні — говорив директор Інформаційної Агенції ЗСА.

Привітання від УНР і КУК

Під час бенкету короткі привітання виголосили віцепрезидент Української Народної Республіки в екзилю та особистий репрезентант президента Миколи Лівицького проф. д-р Микола Степаненко і новий президент Комітету Українців Канади проф. д-р Петро Кондра. Майстри церемоній Едвард Попіль і ред. Ігнат Білинський інформували про багато письмових привітань від законодавців, губернаторів та інших американських і чужих достойників.

Передача Шевченківських Нагород Волі

У програмі бенкету була також передача встановлених дев'ять років тому Шевченківських Нагород Волі за працю для української справи. Цим разом ці нагороди одержали американський гість Франк Шекспір і д-р Волтер Джад, президент Литовської Академії Наук о. шамб. Джон Балкунас та з українців мґр Іван Базарко, ред. А. Драган, який прийняв цю нагороду в імені „Свободи" і УНСоюзу, адв. Роман Гутлевич, інж. Степан Куропась, адв. Іван Робертс та д-р Антін Жуковський.

Мистецька програма

У мистецькій програмі під час конгресового бенкету виступили оперові солісти Марта Кокольська-Мусійчук при фортепіяновому акомпаніяменті проф. Галі Клим та Андрій Добрянський при фортепіяновому акомпаніяменті піяніста Романа Стецури.

Заключне слово на бенкеті виголосив проф. Лев Добрянський і бенкет закінчено молитвою, яку провів о. шамб. Мирослав Харина.

309 000 канадійських українців вважають українську мову своєю рідною мовою

Оттава. — За недавно опублікованими деякими даними із всеканадійського перепису населення з 1971 р. стало відомо, що українська етнічна спільнота займає серед інших 5-те місце. В анкеті був між ін. запитаням, яку кожний запитуваний мову вважає своєю рідною? На це відповіли 309.855 канадійських громадян українського роду, що вони своєю рідною мовою вважають українську мову. За цими оцінками, у Канаді 13 мільйонів осіб вважають своєю рідною мовою англійську мову — на 21 відсоток більше, чим було в 1961 році. Французьку мову своєю рідною вважають майже 6 мільйонів канадських французів, третьою з черги рідною мовою є німецька для канадців німецького роду, яких є 561-000 осіб, четвертою італійська — 538 000 осіб, а п'ятою — українська. Тижневик „Українські Вісті" з Едмонтону з 28 вересня коментуючи ці відомості, так: „Очевидно, що матірну мову признала лише деяка частина канадійських українців. Деякі чи неусвідомлені, про що йдеться, чи може вважаючи, що в такий спосіб „будуть більшими канадійцями", чи, врешті, може таки відчужені від української мови, — подали як матірну мову англійську".

У московській бібліотеці відкрили відділ книжок народів СССР

Москва. — У бібліотеці ім. Н. Некрасова, „Центральній міській бібліотеці", недавно відкрився новий відділ", — сповістили „Звєстія" з 1-го жовтня. — У вістці „На всех языках", „Всіма мовами", сказано: „На вулицях Москви можна почути розмови мовами кожного народу нашої країни. І не дивниця: Москва — місто міжнародне. Тут живуть і працюють, сюди приїжджають вчитися люди із усіх республік СССР. Якщо українець, грузин, білорус, якут, киргиз, не нехай забажає прочитати книжку рідною мовою, то він може звернутися до недавно відкритого нового відділу Центральної міської бібліотеки ім. Н. Некрасова", сказано в „Звєстіях", які таким чином виявили, що дотепер у Москві не було такого „дива". Газета розповідає, що першого дня в тій бібліотеці люди випозичили: „російсько-український словник, збірку нових марійських пісень, працю татарського критика Мустафіна й ін. На великих полицях книжки на 60 мовах народів СССР. Покищо їх 30 000 томів, але той фонд постійно зростає. Сюди ж приходять і газети, що виходять у всіх республіках".

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ ДУПІРЯК, член УНСоюзу Відд. 62 Т-ва Згода у Філядельфії, Па., помер 4 вересня 1972 р. на 53 р. ж. Нар. в с. Вовче, Україна і став членом УНС в 1948 р. Полишив у смутку 4 доньки: Катерину, Марію Анну, Любу і Дороту, сина Михайла. Похорон відбувся 8-го вересня 1972 р. на цвинтарі Fox Chase, Philadelphia, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Васильків, секр.

МИКОЛА ПЛЕКАН, член УНСоюзу Відд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестері, Н. Й., помер 5 вересня 1972 р. на 81 р. ж. Нар. в с. Жовчів, пов. Рогатин, Україна і став членом УНС в 1925 р. Полишив у смутку дружину Анастазію, дочку Карол, 1 внука і 2 правнуків. Похорон відбувся 6 вересня ц. р. на цвинтарі Mt. Hope, Rochester, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Попович, секр.

ПЕТРО ІВАН ВІТОШИНСЬКИЙ, член УНС Відд. 44 Т-ва Укр. Стрільців в Нортгемптоні, Па., помер 12 вересня 1972 р. на 56 р. ж. Народився в Нортгемптоні, Па. і став членом УНС в 1934 р. Полишив у смутку матір Марію, брата Івана. Похорон відбувся 15 вересня ц. р. на укр. правосл. цвинтарі в Northapton, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА ПІПА, членка УНСоюзу Відд. 26 в Tams, W. Va., померла 31 липня 1972 р. на 66 р. ж. Нар. в Шимоків, Па. Полишила в смутку сина Чарлза Івана, дочку Марію. Похорон відбувся 2 серпня ц. р. на цвинтарі Sunset Memorial Park, Beckley, W. Va.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ІВАН ЗАБОВСЬКИЙ — член УНС Відд. 207 Т-ва Галицька Січ в So. Deerfield, Mass., помер на 78 р. ж. Полишив у смутку дружину Анастазію, сина Михайла. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Whately, Mass.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Рева, секр.

ПАРАНЯ ПАВЛИНА ГРІНДА, членка УНС Відд. 318 С-ва св. Ольги в Нортгемптоні, Па., померла 28 серпня 1972 р. на 75 р. ж. Стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку синів: Івана і Павла та доньку Катерину. Похорон відбувся 20 серпня ц. р. на цвинтарі св. Діана в Northampton, Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ІВАН ВАЩИН, член УНСоюзу Відд. 8 Т-ва Подільська Січ в Йонкерсі, Н. Й., помер 27 серпня 1972 р. на 58 р. ж. Нар. в Йонкерсі, Н. Й. і став членом УНС в 1934 р. Полишив в смутку батька Михайла, брата Юрія і сестру Анну. Похорон відбувся 30-го серпня ц. р. на цвинтарі св. Йосифа в Йонкерсі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Мандзій, секр.

МИХАЙЛО ЛЄХ, член УНС Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Амбрідж, Па., помер 9 вересня 1972 р. на 53 р. ж. Нар. в Амбрідж, Па. і став членом УНС в 1927 р. Полишив у смутку: матір, батька 2 сестри: Стефанію і Ольгу, брата Івана. Похорон відбувся 13 вересня ц. р. на Sylvania Hills Memorial Park, New Brighton, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Іваницький, секр.

ВАСИЛЬ КОРДА, член УНС Відд. 279 Б-ва св. Йосафата в Zanesville, Ohio, помер 28 серпня 1972 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Корениця, Україна і став членом УНСоюзу в 1922 р. Полишив у смутку: сина Василя, 3 дочки, 13 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся 31 серпня ц. р. на цвинтарі Mt. Olive, Zanesville, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Олечук, секр.

МИХАЇЛ ЖОХ, член УНСоюзу Відд. 336 Т-ва Сокіл в Клівленді Огайо, помер 9 вересня 1972 р. на 59 р. ж. Нар. в с. Городовичі, пов. Добромиль, Україна і став членом УНС в 1957 р. Полишив у смутку дружину Марію, дочку Стефанію, сина Осипа. Похорон відбувся 12 вересня ц. р. на цвинтарі Brooklyn Ht., Cleveland, Ohio.
Вічна Йому Пам'ять!
Гр. Кісіль, секр.

ОСИП ШТУЛА, член УНСоюзу Відд. 259 в Чікаґо, Ілл., помер 7 вересня 1972 р. на 56 р. ж. Нар. в Перт Амбой, Н. Дж. і став членом УНСоюзу в 1954 р. Полишив у смутку дружину Рожу, дочку Іванну, 2 синів: Ричарда і Роберта і 5 внуків. Похорон відбувся 9 вересня ц. р. на цвинтарі Resurrection в Justice, Ill.
Вічна Йому Пам'ять!
Юлія Гуглік, секр.

ІВАН ГРИЦИК, член УНСоюзу Відд. 211 Б-ва св. арх. Михаїла в Staten Island, N.Y., помер 6 вересня 1972 р. на 88 р. ж. Нар. в с. Михнівці, пов. Турка, Україна і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку сина, 4 дочки, 10 внуків і 23 правнуки. Похорон відбувся 9 вересня ц. р. на цвинтарі Silver Mount, Staten Island, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Соколовський, секр.

СТЕФАН КРАВЕЦЬ — член УНС Відд. 369 в Палмертон, Па., помер 17 вересня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Лобозів, пов. Лісько, Україна і став членом УНС в 1923 р. Полишив у смутку дружину Анастазію, 2 дочки: Катерину і Анну, 3 синів: Василя, Миколу і Михайла, 8 внуків.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 15-го ЖОВТНЯ 1972 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Просяться чл. прибути та вирівняти вкладки. — Іван Смерика, секр.

БОРИСА ДМИТРОВИЧА СПЕРКАЧА
(з БОРТНИКІВ)
прошу приїхати до нас. Наш адрес:
ESTEBAN CZERNIAWSKI
206 West 100th Street New York, N.Y. 10025 (Manhattan)
Твоя тета Любина
та вуйко Степан Чернявський

ТАРЗАН, Ч. 6823. Тарзан і Наомі замирились

Перепрошую тебе, Наомі, що я кричав на тебе. Не хочу, щоб ти говорила до тупельських жінок — покищо! Знаходимося в делікатній ситуації...

Перепрошую тебе, Тарзане, за свій гнів! Я не повинна була пробувати встрявати до того, що ти робиш!

Тарзане, майор Дани хоче говорити з тобою по радіо! Туля і Муму погодилися! Тупельці змінять жінок за рогату худобу і свиней кіків!